

KURUL KARARI

Karar No : 9639

Karar Tarihi : 22/10/2020

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 22/10/2020 tarihli toplantısında; ekteki ‘‘Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar’’ın kabul edilerek Resmi Gazete’de yayımlanmasına,

karar verilmiştir.

ELEKTRİK PİYASASI DAĞITIM SİSTEMİ YATIRIMLARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Usul ve Esasların amacı, elektriğın yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin dağıtım sistemi gelir düzenlemesi kapsamında yatırım harcamalarının belirlenmesi ve gerçekleşmesinin izlenmesine ilişkin kuralları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Usul ve Esaslar dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin dağıtım sistemi gelir düzenlemesi kapsamında yatırım harcamalarının belirlenmesi ve gerçekleşmesinin izlenmesine ilişkin kuralları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Usul ve Esaslar, 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliğı ve Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

- a) Akıllı şebekeler: Üretim, iletim, dağıtım sistemlerinde enerjinin güvenilir, verimli, kesintisiz olarak aktarılabilmesi ve kaynakların verimli kullanılabilmesi amacıyla, siber güvenliğe sahip bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasıyla gelişmiş izleme, ölçüm, yönetim ve veri paylaşımının yapılabildiğı, kullanıcı talepleri ile şebeke imkanlarının optimum şekilde eşleştirilmesini sağlamaya yönelik şebekeleri,

- b) Ar-Ge mevzuatı: Elektrik dağıtım şirketlerinin araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetlerine yönelik olarak Kurum tarafından yürürlüğe konan yönetmelik, tebliğ, kurul kararı ve benzeri ikincil düzenlemeleri,
- c) Bildirim talimatı: 24/12/2014 tarihli ve 29215 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Enerji Piyasası Bildirim Sistemi Kullanım Talimatını,
- ç) Birim bedel: Dağıtım tesisinde kullanılan ve kapsamı Kurul tarafından belirlenen Birim Bedel Tariflerinde belirlenmiş olan bedeli,
- d) Dağıtım sistemi: Bir dağıtım şirketinin, lisansında belirlenmiş dağıtım bölgesinde işlettiği elektrik dağıtım tesisleri ve şebekesini,
- e) Dağıtım şirketi: Belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımını ile iştirak eden dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiyi,
- f) Dağıtım tesisi: İletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, alçak gerilim seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar, bina giriş ve sayaç arası hariç, elektrik dağıtımını için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçları,
- g) Düzenleyici hesap planı: Dağıtım şirketlerinin muhasebe kayıtlarının raporlanmasına ilişkin Kurul kararı ile belirlenmiş olan hesap planını,
- ğ) Ekonomik ömür: Bir varlığın işletmeye ekonomik fayda sağlaması beklenen tahmini süreyi,
- h) Geçici kabul tutanağı: Elektrik dağıtım tesislerinin kabulüne ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yayımlanan mevzuat uyarınca onaylanmış belge ve ekleri ile dağıtım şirketi tarafından yapılan diğer yatırım harcamalarının istenen şartları sağladığına dair varsa mevzuatta tanımlanan yetkili kurum ve kuruluşlarca, yoksa ilgili dağıtım şirketince düzenlenerek onaylanan belge ve ekleri,
- ı) Gelir düzenleme takvimi: Tarife uygulama dönemi süresince geçerli olan parametrelerin belirlenmesine dair çalışmalara ilişkin tanımlanan takvimi,
- i) Kabul edilen net yatırım harcamaları: Kabul edilen yatırım harcamaları tutarından varlık satış ve bağlantı gelirlerinin düşülmesi suretiyle her bir tarife yılı için hesaplanan tutarı,
- j) Kabul edilen yatırım harcamaları: Ön kabulden geçmiş yatırım harcamalarından Kurul Kararıyla kabul edilenleri,
- k) Kanun: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununu,
- l) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- m) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- n) Master plan: Elektrik dağıtım sisteminde; talep artışının karşılanması, tedarik sürekliliği, teknik ve ticari kalite parametrelerinin geliştirilmesi, hizmet kalitesinin artırılması ve ekonomik ömrünü doldurmuş şebekenin yenilenmesi amacıyla, talep tahmini ve bölgesel gelişim parametrelerinden yararlanılarak hazırlanan 5 yıllık kısa dönem ve 10 yıllık orta dönem planları,
- o) Otomatik sayaç okuma sistemi (OSOS): Sayaç verilerinin otomatik olarak uzaktan okunabilmesi, verilerin merkezi bir sisteme aktarılması, doğrulanması, eksik verilerin doldurulması, verilerin saklanması ve ilgili taraflara istenen formatta sunulması amacıyla, TEİAŞ ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından kurulacak olan ve gerekli yazılım, donanım ve iletişim altyapısını kapsayan sistemi,
- ö) Ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları: Dağıtım şirketleri tarafından bir tarife yılı içerisinde kullanıma hazır hale getirilen yatırımlardan, bu Usul ve Esaslar dikkate alınarak hesaplanan harcamaları,
- p) Özel maliyetler hesabı: Tek Düzen Hesap Planınının 264 numaralı Özel Maliyetler hesabını,

- r) Tarife uygulama dönemi yatırım karakteristiği tavanı: Onaylı yatırım planında yer alan ve bir yatırım karakteristiğine ait tarife uygulama dönemi boyunca yapılması öngörülen yatırım tutarını,
- s) Tarife uygulama dönemi yatırım tavanı: Onaylı yatırım planında yer alan ve bir tarife uygulama dönemi boyunca yapılması öngörülen toplam yatırım tutarını,
- ş) Tebliğ: Dağıtım Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliği,
- t) Yapılmakta olan yatırımlar hesabı: Tek Düzen Hesap Planının 258 numaralı Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabını,
- u) Yatırım planı: Kurul tarafından onaylanan talep tahminleri doğrultusunda dağıtım şirketinin, mevcut dağıtım sisteminde yapacağı şebeke yatırımları, şebeke işletim sistemi yatırımları, yasal zorunluluğu olan yatırımlar, Ar-Ge projesi yaygınlaştırma yatırımları ile yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamaları kapsayan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve ilgili tebliğleri uyarınca yapılan gelir/tarife düzenlemesi çerçevesinde Kurul tarafından onaylanan planı,

ifade eder.

(2) Bu Usul ve Esaslarda geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ön Kabulden Geçmiş Yatırım Harcamalarının Belirlenmesine İlişkin Esaslar

Ön kabulden geçmiş yatırım harcaması hesaplamaları

MADDE 5 - (1) Lisans sahibi tüzel kişiler tarafından gerçekleştirilen yatırım harcamaları;

- a) Kurul tarafından onaylanmış yatırım planları kapsamında yapılmış olması,
- b) Dağıtım faaliyetinin yürütülmesi için yapılması gerekli olan yatırım harcamaları ile yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalardan oluşması,
- c) Harcamaya ilişkin varlıkların kullanıma hazır hale getirilerek kullanılmaya başlanmış ve geçici kabul için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının veya yetkilendirdiği Kurum veya Kuruluşa ilgili uygulama yılının 31 Aralık tarihine kadar başvurması ve takip eden yılın 31 Mart tarihine kadar onaylatılmış olması, dağıtım şirketlerinin yetkisinde olan tesislerin ise uygulama yılının 31 Aralık tarihine kadar geçici kabulünün yapılarak onaylanmış olması,
- ç) Kesin hesabının yapılmış olması,
- d) Yapılan yatırımların mülkiyetinin kamuya ait veya kamu adına yapılmış olması ya da bu şartları sağlamasa da mevzuat gereği yapılmış olması,
- e) Kur farkı, vade farkı, bu Usul ve Esasların 11 inci maddesinde belirtilen faiz ödemeleri hariç olmak üzere faiz ve benzeri finansman giderlerinin ayrıştırılmış olması,
- f) Yatırım faaliyeti kapsamında tahakkuk eden Özel Tüketim Vergisi hariç olmak üzere, KDV ve Damga Vergisinin ayrıştırılmış olması,
- g) Muhasebe kayıtlarına ve muhasebe kayıtlarına esas ispatlayıcı belgelere uygun olduğunun belgelenmesi,
- ğ) Tebliğin 11 inci maddesinin beşinci fıkrası kapsamındaki varlıklar ile amortismanı/itfası başlatılmış olan varlıkların kullanılması halinde, söz konusu varlıklara ilişkin bedellerin ayrıştırılmış olması,

esasları çerçevesinde ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak gelir düzenlemesi hesaplamalarında dikkate alınır.

(2) Ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları danışmanlık ile genel yönetim giderlerini ve sözleşme imzalamaya aşamasında, kapsamı, işin tanımı ve sözleşme bedeli belli olmayan,

adam/gün gibi yöntemlerle hesaplanan, süre bazlı personel ücreti karşılığı hizmet alımı harcamalarını içermez.

(3) Birinci fıkrada yer alan esaslar haricindeki sebeplerle, yatırım harcamalarının ön kabulden geçmiş yatırım harcaması hesaplamalarında dikkate alınmasına ilişkin oluşabilecek tereddütleri gidermeye Kurul yetkilidir.

(4) Bir harcamanın yatırım harcaması olarak değerlendirilebilmesi için dağıtım tesislerinde elektrik projesi, diğer yatırımlarda yatırım projesi olacak şekilde önceden projelendirilerek tesis edilmesini müteakip, kabulünün yapılarak aktifleştirilmesi esastır.

(5) Ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları kapsamında yapılan yapım işleri ile mal ve hizmet alım ve satışlarının, ilgili mevzuata uygun olarak yapılmış olması esastır.

(6) Elektrik dağıtım şirketlerinin dağıtım faaliyetinin yürütülmesi için gerekli olan şebeke yatırımları, şebeke işletim sistemi yatırımları, yasal zorunluluğu olan yatırımlar, Ar-Ge projesi yaygınlaştırma yatırımları ile yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar kapsamındaki harcamalar, bu Usul ve Esaslardaki şartları sağlamasını müteakip yatırım harcaması olarak tarife hesaplamalarında dikkate alınır.

(7) Ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 313 üncü maddesinde yer alan değeri fatura bazında belli bir tutarı aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşlara ait harcamaları içermez.

(8) Dağıtım şirketinin önceki yıllara ait verileri, aynı faaliyetle iştigal eden yerli ve/veya yabancı diğer tüzel kişilere ait veriler ve/veya ekonometrik modeller, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yayımlanan birim bedeller analiz edilerek birim bedeller belirlenebilir. Birim bedellerin belirlenmesinde, bunlardan birisi dikkate alınabileceği gibi birden fazlası da dikkate alınabilir.

(9) Birim bedele tabi olmayan yatırım harcamalarında; sektör verilerinden hareketle elde edilen kabul sınırları kullanılarak ve/veya teknik ve ekonomik açılardan incelenerek gerekli düzeltmeler yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Planlaması

Yatırım planlarının hazırlanması, onaylanması ve revizyonu

MADDE 6 - (1) Dağıtım şirketleri, bir sonraki tarife uygulama dönemi boyunca yapılması öngörülen yatırım tutarlarını içeren yatırım planı tekliflerini gelir düzenleme takvimi çerçevesinde Bildirim Talimatına uygun olarak Kuruma sunar. Dağıtım şirketleri tarafından sunulan yatırım planı teklifleri, ilgili mevzuat ve teklif tutarının tarifeye etkisi dikkate alınarak Kurum tarafından incelenir ve yapılan inceleme ve değerlendirmeler de dikkate alınarak Kurul tarafından aynen veya değiştirilerek onaylanır.

(2) Yatırım planı tekliflerinin ilgili mevzuatta istenen kapsam ve sürede dağıtım şirketi tarafından sunulmaması halinde, Kurum tarafından ilgili dağıtım şirketine yazılı olarak bildirimde bulunularak söz konusu verilerin sunulması amacıyla süre verilir. Dağıtım şirketi tarafından yatırım planı tekliflerinin Kurum tarafından verilen sürede ve belirtilen şekilde sunulmaması halinde ilgili dağıtım şirketi, Kurul tarafından re'sen onaylanan yatırım planına uymakla yükümlüdür.

(3) Tarife uygulama dönemi içerisinde, onaylanmış toplam yatırım harcamasına ilişkin değişiklik yetkisi ile yatırım karakteristikleri arası bütçe revizyon yetkisi Kurula aittir. Dağıtım şirketi, tarife uygulama dönemi içerisinde, söz konusu uygulama dönemi için Kurul tarafından onaylanmış yatırım tavanının artırılması ya da yatırım karakteristikleri arası bütçe revizyonu talebinde bulunabilir. Başvuru, gerekçeleriyle birlikte sunulur ve Kurum tarafından yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda Kurul tarafından karara bağlanır.

(4) Onaylı yatırım planında yer alan şebeke yatırımları karakteristiğindeki bütçe, diğer yatırım karakteristiklerine aktarılamaz.

(5) Bir tarife uygulama dönemi içerisinde tarife uygulama dönemi onaylı yatırım tavanının %5 fazlasını aşmamak şartıyla, onaylı tarife uygulama dönemi yatırım karakteristiği tavanının %10 fazlasına kadar yapılan harcamalar Kurul onayına tabi değildir. Bu sınırları aşan bir harcama Kurul izni alınmadan yapılamaz, yapılması durumunda aşılın tutar ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları hesaplamasında dikkate alınmaz.

(6) Tarife uygulama dönemi içerisinde, tarife uygulama dönemine ait toplam yatırım tavanı aşılmamak şartıyla öngörülen yıllık yatırım tutarları arasında aktarım yapılabilir. Yıllar arası aktarıma ve aktarım kaynaklı düzeltme işlemlerine ilişkin uygulama Tebliğ hükümlerine uygun olarak yürütülür.

Yatırım planı esasları

MADDE 7 - (1) Dağıtım şirketi, yatırım karakteristiği bazında yatırım harcaması öngörülerini içeren yatırım planını, master planlarını dikkate alarak ve yatırım gerekçeleriyle birlikte Kuruma sunar.

(2) Yatırım planları kapsamında yapılacak olan yatırımlarda ilgili mevzuat kapsamında;

- a) Can ve mal güvenliğine,
- b) Tedarik sürekliliği ve teknik kaliteye,
- c) Dağıtım sistemine bağlantı taleplerine,

ilişkin yatırımlara öncelik verilir.

(3) Dağıtım şirketi tarafından tarife uygulama dönemine ait onaylı yatırım planı kapsamında planlaması yapılarak Kuruma bildirilen yatırım projelerinin ilgili tarife uygulama dönemi içerisinde tamamlanması esastır.

(4) Tarife uygulama dönemi son yılına ait Dağıtım Sistemi Yatırım Tahmin Bildiriminde yer alan ancak ilgili tarife uygulama dönemi içerisinde bitirilemeyen yatırım projeleri, yatırım projesinin başladığı yılın ait olduğu tarife uygulama döneminin sona ermesini müteakip Dağıtım Sistemi Yatırım Uygulama Dönemi İçerisinde Bitirilemeyen Projeler Bildirimi kapsamında Bildirim Talimatına uygun olarak Kuruma bildirilir. Bu projelerin başladığı yılın ait olduğu tarife uygulama dönemi onaylı yatırım harcaması tavanından, ilgili tarife uygulama döneminde gerçekleştirilemeyen tutar kalması durumunda, bu yatırım projelerinin başlamasından bitirilmesine kadar ki toplam tutarından azami olarak onaylı yatırım tavanından gerçekleştirilemeyen tutar kadarı müteakip tarife uygulama dönemi yatırım tavanına ilave edilir. Bu yatırım projelerine ait harcamalar bir sonraki tarife uygulama döneminde, 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartları sağlamasını müteakip Özel Maliyetler Hesabına aktarıldığı yıla ait yatırım harcaması olarak değerlendirilir. Dağıtım Sistemi Yatırım Uygulama Dönemi İçerisinde Bitirilemeyen Projeler Bildirimi kapsamında Bildirim Talimatına uygun olarak bildirilen yatırım projeleri için, ilgili projelerin toplam tutarının %5 fazlasına kadar olan harcamalar ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilir.

Master plan esasları

MADDE 8 - (1) Master plan; tedarik sürekliliği, teknik ve ticari kalite parametrelerinin geliştirilmesi, hizmet kalitesinin artırılması ve acil eylem stratejilerinin belirlenmesi amacıyla, dağıtım sisteminin gelecekte karşılaşılabileceği sorunları, arz-talep dengesini, genişlemesini veya daralmasını öngöreceği şekilde kısa ve orta dönem olarak, talep tahmini ve bölgesel gelişim parametrelerinden yararlanılarak hazırlanır.

(2) Master plana uygun olarak öngörülen yatırım ihtiyaçları ilgili projelerde detaylandırılır. 5 yıllık master planlar kapsamındaki projelerin ana hatları planlama aşamasında tanımlanır.

(3) Master plan aşağıdaki kriterlere göre hazırlanır:

- a) Mevcut şebekenin durumuna ve niteliklerine uygun olmalıdır.
- b) Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan nüfus, tüketim, gelişme, gayrisafi milli hasıla gibi enerji tüketimini ve üretimini etkileyebilecek değerleri ve bunların olası değişimlerinin etkisini içermelidir.

- c) Enerji talep artışına uygun hazırlanmalı ve değişen tüketim ve/veya üretim eğilimlerine cevap vermelidir.
 - ç) Planlamanın merkezinde bulunan enerji kaynaklarının sistemdeki dağılımı dikkate alınmalıdır.
 - d) Tedarik sürekliliği ile teknik ve ticari kalite göstergelerinin iyileştirilmesine yönelik planlamaları ve hedefleri içermelidir.
 - e) Teknik ve teknik olmayan kayıpların düşürülmesine yönelik planlamaları ve hedefleri içermelidir.
 - f) Kaynakların ekonomik kullanımı esas alınmalıdır.
 - g) Teknik bilgilerle desteklenmiş olmalıdır.
 - ğ) Elektrik dağıtım tesisinin işletimini kolaylaştırmalıdır.
 - h) Kısa-orta vadeli olarak farklı senaryolar altında alt projelere ayrılarak tesis edilebilir olmalı, ihtiyaca göre farklı periyotlarla güncellenmelidir.
- (4) Master plan içerisinde yer alan akıllı şebekeler kısmı aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde hazırlanır.
- a) Plan, akıllı şebeke bileşenlerine ilişkin mevcut durum ile ilgili bilgileri içermelidir.
 - b) Mevcut altyapıdaki/sistemlerdeki özelliklerin daha etkin kullanılmasına yönelik işlemler planlamaya dahil edilmelidir.
 - c) Akıllı şebekeler planlaması proje detayında olmalıdır.
 - ç) Planlama kapsamında ele alınan tüm projelerle ilgili fayda-maliyet analizleri yapılarak bu kapsamda önceliklendirmeler yapılmalıdır.
 - d) Projelere ilişkin planlama içeriğinde asgari olarak; projeni adı, kapsamı, gerekçesi, hedefi, niceliksel ve niteliksel faydası, ilgili teknoloji, donanım ve yazılım bileşeni öngörüsü, proje konusu ile ilgili olarak mevcut durum, proje süresi, takvim ve bütçe öngörüsü unsurları yer almalıdır.
 - e) Yeni iş modelleri, yeni hizmet ve servisler ile piyasa yapılarına ilişkin planlamaları ve ilişkili mevzuat önerilerini de içeren ayrı bir bölüm bulunmalıdır.
- (5) Master planların, hizmet alımı yoluyla hazırlanmasına ve güncellenmesine ilişkin harcamalar ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak dikkate alınmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yatırımlar

Yatırım karakteristikleri

MADDE 9 - (1) Yatırımlar aşağıdaki karakteristiklerden oluşur:

- a) Şebeke yatırımları,
- b) Yasal zorunluluğu olan yatırımlar,
- c) Şebeke işletim sistemi yatırımları,
- ç) Ar-Ge projesi yaygınlaştırma yatırımları,
- d) Yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar.

Şebeke yatırımları

MADDE 10 - (1) Elektrik dağıtım sisteminde yapılacak olan şebeke yatırımları aşağıdaki yatırım türlerinden oluşur:

- a) Dağıtım sistemine bağlı bulunan tüketicilerin tüketim artışını karşılamak üzere şebekenin mevcut kapasitesi, transformatör merkezlerinin kurulu gücü, puant yüklenmesi ve talep artış tahminleri dikkate alınarak yapılan hesaplamalar neticesinde yapılması gereken yatırımlar,
- b) Dağıtım sisteminin mevcut kapasitesinden bağımsız olarak ele alınan, bir şebekede zamanla yeni yerleşim yeri oluşması sonucu ortaya çıkan ihtiyacın karşılanabilmesi için yapılması gereken genişleme yatırımları,

- c) Dağıtım tesislerinin ekonomik ömrünü tamamlaması veya can ve mal güvenliği nedeni ile aynı nitelikte yeniden yapılan yatırımları,
- ç) Tedarik sürekliliği, ticari ve teknik kaliteye ilişkin kriterlerin yerine getirilmesi için yapılan dağıtım merkezleri, kesici ölçü kabinleri, kompanzasyon-reaktör ile teknolojik gelişmelere uygun olarak ihtiyaç duyulan yatırımları,
- d) Dağıtım sistemine bağlı bulunan veya bağlanacak olan dağıtım sistemi kullanıcıları için yapılacak olan dağıtım tesisi yatırımları,
- e) Dağıtım sisteminde kayıpları azaltmak ve standardizasyonu sağlamak amacıyla gerilim dönüşümü için yapılan yatırımlar,
- f) Mevcut dağıtım tesislerindeki deplase işlerine ait yatırım harcamaları,
- g) İlgili mevzuat çerçevesinde dağıtım şirketlerinin yükümlülüğünde yer alan aydınlatma yatırımları,
- ğ) Dağıtım şirketi tarafından dağıtım sistemi kullanıcılarının elektrik enerjisi ölçümlerine ilişkin tesis edilmiş olan sayaç yatırımları,
- h) Elektrik enerjisi ölçümlerine ilişkin tesis edilmiş olan sayaçların okunamaması gibi nedenlerle bina dışına alınması için yapılan yatırımlar.

(2) Birinci fıkranın (f) bendi kapsamında, mevcut dağıtım tesislerindeki deplase işlerine ait yatırım harcamaları; deplasesi talep edilen dağıtım tesisinin kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış olması halinde veya ilgili mevzuatta açık hüküm bulunması haricinde, deplase talebini yapan gerçek veya tüzel kişi tarafından karşılanacak olup ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilmez. Mevcut dağıtım tesisinin ilgili kurum ve kuruluşların bilgisi veya izni dahilinde yapılmaması durumunda deplase işlemine ait masrafların ilgili dağıtım şirketi tarafından karşılanması aksi durumda ise ilgili kurum ve kuruluşlarca karşılanması esas olup ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilmez. Kanununun 19 uncu maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen özelleştirme tarihi itibarıyla mevcut olan dağıtım tesislerinin bulunduğu ve bu tarih itibarıyla kamulaştırma kararları alınmamış veya kamulaştırma kararı alınmakla birlikte kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış tesisler bu fıkra kapsamında değerlendirilmez. Kayseri ve Civarı T.A.Ş. için özelleştirme tarihi yerine Kurumdan lisans aldığı tarih dikkate alınır.

(3) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamındaki yatırımlara konu şebeke varlıklarının en az 15 yıl, (ğ) bendi hariç diğer bentleri kapsamındaki yatırımlara konu şebeke varlıklarının en az 30 yıl süreyle kullanımda olması esastır. Kullanımda olduğu süre, bu fıkra belirtilen süreleri doldurmamış varlıklara ilişkin harcamalar, ön kabulden geçmiş yatırım harcaması hesaplamalarında dikkate alınmaz. Bu fıkra belirtilen kullanım sürelerini doldurmayan, yenilenmesi veya deplase edilmesi gerekli olduğu değerlendirilen tesisler için;

- a) Yaklaşık maliyeti, Kurul tarafından belirlenecek limitin üzerinde olan tesisler için, yenileme veya deplase işlemi tesis edilmeden önce Kurul onayı alınması zorunludur. Kurul tarafından belirlenen limitin üzerinde olan ve Kurul onayı alınmadan yenilenen veya deplase edilen tesisler için yapılan harcamalar, ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilmez. Yaklaşık maliyeti Kurul tarafından belirlenecek limitin altında olan ancak yenileme veya deplase işlemi sonrasında yapılan harcamaların, Kurul tarafından belirlenecek limitin üzerinde olması durumunda bu tesisler için yapılan harcamalar dağıtım şirketi tarafından sunulacak gerekçelerin Kurul tarafından uygun görülmesi halinde kabul edilen yatırım harcaması olarak değerlendirilir.
- b) Yaklaşık maliyeti, Kurul tarafından belirlenecek limitin altında olan tesislerin yenilenmesi veya deplase işlemleri, Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında dağıtım şirketi tarafından değerlendirilerek gerçekleştirilir. Bu kapsamda yapılan harcamalar, dağıtım şirketince sunulan gerekçelerin Kurul tarafından uygun görülmesi halinde kabul edilen yatırım harcamaları olarak değerlendirilir. Dağıtım şirketince sunulan gerekçelere ait ispatlayıcı bilgi ve belgeler ilgili yatırım projesinin dosyasında muhafaza edilir.

(4) Müstakil yatırım projesi hazırlanarak dağıtım sisteminde ekonomik ömrünü tamamlaması nedeni ile yenilenecek olan ölçü transformatörleri hariç trafolar, modüler hücreler ile harici veya dahili AG dağıtım panolarına ilişkin ekonomik ömür 30 yıl olarak kabul edilir. Aydınlatma armatürleri için ekonomik ömür 10 yıl olarak kabul edilir. Bu fıkra kapsamına girmeyen şebeke varlıklarına ait yenileme harcamaları ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilmez.

(5) Sayaçların en az 9 yıl süreyle kullanımda olması zorunludur. Tesis edilen sayaçların 9 yılı doldurmadan değiştirilmesi veya kalibrasyonu yapılarak tekrar dağıtım sisteminde kullanılması durumunda söz konusu sayaçlara ait bedeller ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak dikkate alınmaz. Bu fıkrada belirtilen süre, sözleşme gücünün veya bağlantı gücünün artması veya azalması nedeniyle tesis edilecek yeni sayaçlar ile reaktif enerji tarifesi kapsamında olan fakat reaktif ölçü sistemi bulunmayan kullanıcılar için tesis edilecek yeni sayaçlar için uygulanmaz.

(6) Dağıtım merkezi, trafo merkezi ve benzeri yerlerde faturalamaya esas ölçüm amacı dışında kontrol ve diğer amaçlarla tesis edilen sayaçlara ilişkin harcamalar, şebeke yatırımı kapsamında değerlendirilmez.

(7) Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğinin "Tadilat" başlıklı 26 ncı maddesi uyarınca dağıtım şirketi tarafından yapılması gereken harcamalar bu madde kapsamında raporlanır.

(8) Şebeke işletimi veya Ar-Ge projesi yaygınlaştırma yatırımları için yapılacak olan yatırımlar kapsamında, şebekede yapılacak olan modüler hücre dönüşümü, hücre ilavesi, beton köşk gibi dağıtım tesisine ait tesis işleri şebeke yatırımları olarak değerlendirilir.

(9) Modüler hücreli sisteme dönüşüm yapılan mevcut açık sistem binalardaki; trafo binası tadilatları, trafo binası çatı yenileme gibi inşaat işleri için yapılan harcamalar bu karakteristikte raporlanır.

(10) Yapımı zorunlu olan; beton kablo kanalı (galeri) yapımı ve kot farkından dolayı trafo binası temel yükseltme işleri ile yeni yapılacak trafo binalarının etrafına yapılan tel çit ve istinat duvarlarına ilişkin harcamalar bu madde kapsamında raporlanır. Bu fıkra kapsamındaki işlerin yapımının zorunlu olduğuna dair tevsik edici bilgi ve belgeler işin dosyasında muhafaza edilir. Yapımın zorunlu olduğuna dair tevsik edici bilgi ve belgesi bulunmayan işlere ait harcamalar, ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilmez.

Yasal zorunluluğu olan yatırımlar

MADDE 11 - (1) İlgili projelerin gerçekleştirildiği yıldan bağımsız olarak harcamanın yapıldığı yıla ait olan; kamulaştırma harcamaları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına veya bu Bakanlığın yetkilendirdiği kurum veya kuruluşlara ödenen; kabul ve proje onay bedelleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına ödenen; yol geçiş bedeli, kontrollük hizmet bedelleri, birim bedel hesabına dahil olanlar hariç olmak üzere zemin tahrip bedeli yasal zorunluluğu olan yatırım harcaması olarak değerlendirilir.

(2) Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliğinin 21 inci maddesi, 37 nci maddesi ve Geçici 2 nci maddesi kapsamında yapılan devirlere ilişkin geri ödemeler yasal zorunluluğu olan yatırımlar kapsamında değerlendirilir.

(3) Dağıtım şebekesi yatırımlarına ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları ile yaşanan uyuşmazlıklar sonucunda mahkeme kararı gereği ödenmesi gereken asıl alacak ile ona bağlı faiz alacağı ödemenin yapıldığı yılda yasal zorunluluğu olan yatırım harcaması olarak değerlendirilir.

(4) Kamulaştırma işlemlerine ilişkin davalar sonucunda mahkeme kararı gereği ödenmesi gereken asıl alacak ile ona bağlı faiz alacağı ödemenin yapıldığı yılda yasal zorunluluğu olan yatırım harcaması olarak değerlendirilir.

Şebeke işletim sistemi yatırımları

MADDE 12 - (1) Şebeke işletimi için ilgili mevzuat kapsamında yapılması gerekli olan haberleşme özelliğine sahip röleler dahil uzaktan izleme ve kontrol sistemleri, coğrafi bilgi sistemleri, OSOS, kullanıcı yönetim ve izleme sistemleri ve bu sistemlerin kullanımı için gerekli bilişim sistemi ve teknoloji yatırımlarına ilişkin harcamalar şebeke işletim sistemi yatırımları olarak değerlendirilir.

(2) İlk defa veya genişleme kapsamında alınan lisans, yazılım, sunucu ve donanımlara ilişkin harcamalar şebeke işletim sistemi yatırımları kapsamında değerlendirilir. Güncelleme, hata düzeltme ve benzeri ad altında yapılan harcamalar, ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilmez.

(3) Bilgisayar, tablet, endeksör cihazı, cep telefonu, monitör, yazıcı gibi demirbaş alımlarına ilişkin harcamalar şebeke işletim sistemi yatırımı olarak değerlendirilir.

(4) Siber güvenlik, bilgi güvenliği ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında yapılan yazılım, lisans ve donanım gibi varlıklara esas harcamalar, şebeke işletim sistemi yatırımları kapsamında değerlendirilir.

(5) Şebeke işletim sistemi yatırımlarına konu varlıklardan bilgisayar, tablet, endeksör cihazı, cep telefonu ve yazıcı için ekonomik ömür 5 yıl, bu varlıklar haricindeki diğer varlıklara ilişkin ekonomik ömür ise 10 yıl olarak kabul edilir. Ekonomik ömrü dolmamış şebeke işletim sistemi yatırımlarına konu varlıklara ilişkin yapılan harcamalar ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak kabul edilmez.

(6) Şebeke işletimi için dağıtım şirketinin planlaması uyarınca dağıtım sisteminde tahakkuka esas olmayan ve uzaktan ölçme ve kontrolü sağlayan sayaç, analizör veya diğer koruma, kontrol, kumanda teçhizatlarına ilişkin yatırım harcamaları şebeke işletim sistemi yatırımları olarak değerlendirilir.

(7) Bu madde kapsamında uygulama dönemi boyunca yapılacak olan harcamaların ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları hesaplamalarında dikkate alınan tutarı ilgili uygulama dönemine ilişkin ilk onaylanan yatırım planında yer alan şebeke yatırımları tutarının % 5'ini geçmeyecek şekilde onaylanır.

(8) Dağıtım şirketleri tarafından, Kuruldan izin alınmadan yedinci fıkra kapsamında hesaplanan tutarın %10 fazlasına kadar harcama yapılabilir. Bu fıkroda belirtilen oranın üzerinde yapılan harcamalar ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak kabul edilmez.

(9) Yedinci fıkroda belirtilen %5 sınırını aşan proje bazındaki şebeke işletim sistemi yatırımları ile ilgili yatırım planı revizyonu Kurulun yetkisindedir. %5 sınırının aşılmasının öngörülmesi halinde, elektrik dağıtım şirketleri bu karakteristikteki yatırımlar için proje bazında değişiklik taleplerini gerekçeleri ile birlikte Kuruma sunar. Kurul tarafından proje bazında uygun görülen bütçe başka bir proje için kullanılamaz.

Ar-Ge projesi yaygınlaştırma yatırımları

MADDE 13 - (1) Ar-Ge mevzuatı kapsamında Kuruma sunulan projelerden, pilot uygulama sonrasında başarılı ve faydalı olduğu değerlendirilen yatırım niteliğindeki projelerin yaygınlaştırılması amacıyla yapılan harcamalar bu karakteristikte raporlanır. Bu madde kapsamında raporlanan yatırım projeleri için, söz konusu projelerin Kuruma sunulan Ar-Ge projeleri kapsamında olduğuna ve pilot uygulama sonrasında başarılı ve faydalı olduğuna dair tevsik edici bilgi ve belgeler dosyasında muhafaza edilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında Ar-Ge projesi olarak yapılan kuşkonmaz, klemens, izolatör, izolasyon, iş güvenliği ve sağlığı gibi işletme gideri niteliğinde olan harcamalar ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilmez.

(3) Ar-Ge projesi yaygınlaştırma yatırımları karakteristiğindeki yatırım harcamaları, elektrik dağıtım şirketlerinin tamamının ilk onaylı yatırım planındaki şebeke yatırım tutarlarının ortalaması ile ilgili dağıtım şirketinin ilk onaylı şebeke yatırımı tutarının ortalamasının %0,2'sini aşmayacak şekilde onaylanır.

(4) Dağıtım şirketleri tarafından, Kuruldan izin alınmadan üçüncü fıkra kapsamında hesaplanan tutarın %10 fazlasına kadar harcama yapılabilir. Bu fıkroda belirtilen oranın üzerinde yapılan harcamalar ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak kabul edilmez.

Yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar

MADDE 14 - (1) Dağıtım varlıkları dışında dağıtım faaliyetinin yürütülmesi için gerekli olan faydalı ömrü bir sene üzerindeki arsa, demirbaş, bina, drone ve benzeri varlıklara ilişkin harcamalar yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar olarak değerlendirilir.

(2) Mobil dağıtım merkezi, mobil trafo, mobil kompanzasyon tesisi, kablo test aracı ve benzeri varlıklara ilişkin harcamalar yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar olarak değerlendirilir.

(3) Düzenlemeye esas işletme gideri hesaplamalarında dikkate alınan tamirat harcamaları hariç, hizmet binası tadilat işleri ile ambar ve depolama alanlarına ilişkin harcamalar bu karakteristikte raporlanır.

(4) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayımlanan Atık Yönetmeliği kapsamında yapılacak işlere ait harcamalar ile enerji verimliliği eylem planı kapsamında hizmet binaları için yapılacak harcamalar bu karakteristikte raporlanır.

(5) Yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalara konu varlıklar için ekonomik ömür, en az 5 yıl olarak kabul edilir. Ekonomik ömrü 5 yılın üzerinde olan yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar kapsamındaki varlıklar için; 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında belirlenen faydalı ömür süresi ekonomik ömür olarak kabul edilir. Ekonomik ömür süresi tamamlanmadan, yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar kapsamındaki varlıklar için yapılan harcamalar, ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak kabul edilmez.

(6) Bu madde kapsamında uygulama dönemi boyunca yapılacak olan harcamaların ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları hesaplamalarında dikkate alınan tutarı ilgili tarife uygulama dönemine ilişkin ilk onaylanan yatırım planında yer alan şebeke yatırımları tutarının % 1'ini geçmeyecek şekilde onaylanır.

(7) Dağıtım şirketleri tarafından, Kuruldan izin alınmadan altıncı fıkra kapsamında hesaplanan tutarın %10 fazlasına kadar harcama yapılabilir. Bu fıkroda belirtilen oranın üzerinde yapılan harcamalar ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak kabul edilmez.

(8) Altıncı fıkroda belirtilen %1 sınırını aşan proje bazındaki yatırım harcaması niteliğindeki diğer harcamalar yatırımları ile ilgili yatırım planı revizyonu Kurulun yetkisindedir. %1 sınırının aşılmasının öngörülmesi halinde, elektrik dağıtım şirketleri bu karakteristikteki yatırımlar için proje bazında değişiklik taleplerini gerekçeleri ile birlikte Kuruma sunar. Kurul tarafından proje bazında uygun görülen bütçe başka bir proje için kullanılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yatırım Harcamalarının Planlanması, İzlenmesi ve Raporlanması

Yatırım harcamalarının planlanması, izlenmesi ve raporlanması

MADDE 15 - (1) Dağıtım şirketi tarafından Kurulca onaylanmış yatırım planı çerçevesinde ilgili mevzuata uygun olarak yapılacak yatırımların izlenmesi ve denetlenmesi amacıyla, yatırım tahmin bildirimleri yatırım projesi bazında olmak üzere Bildirim Talimatına uygun olarak yapılır. Bir takvim yılı içinde tamamlanamayan projeler yıllara sari proje olarak değerlendirilir. Yıllara sari projeler tamamlandığı yıla ait Dağıtım Sistemi Yatırım Tahmin Bildiriminde de yer alır.

(2) Dağıtım şirketi tarafından Kurulca onaylanmış yatırım planı çerçevesinde bir sonraki yılın projelerine ait öngörülen harcama tutarı yatırım karakteristiği bazında Bildirim Talimatına uygun olarak Kuruma bildirilir.

(3) Yatırım planı çerçevesinde Kuruma bildirilen yatırım projelerine ilişkin yapılan değişiklikler Bildirim Talimatına uygun olarak Kuruma bildirilir.

(4) Yıl içerisinde kullanıma hazır hale getirilerek kabulünün yapılması ve kullanılmaya başlanması planlanmış olan veya devam eden yatırımlar, yıllık bazdaki yatırım gerçekleşme tablolarından izlenmesi ve denetlenmesi amacıyla Bildirim Talimatına uygun olarak Kuruma bildirilir. Dağıtım Sistemi Yatırım Tahmin Bildiriminin son revizesinde yer almayan, ancak Dağıtım Sistemi Yatırım Gerçekleşme Bildiriminde raporlanan yatırım projeleri için yapılan harcamalar, söz konusu projenin yer aldığı Dağıtım Sistemi Yatırım Tahmin Bildiriminin raporlandığı yılda ön kabulden geçmiş yatırım harcaması olarak değerlendirilir.

(5) Yıl içerisinde kullanıma hazır hale getirilerek kabulü yapılmış, kullanılmaya başlanmış ve kesin hesabı yapılmış olan yatırımlara ait harcamaların ve fiziki gerçekleştirmelerin; muhasebe kayıtlarına ve bu kayıtlara esas ispatlayıcı belgelerle uyumluluğu yeminli mali müşavirce, saha ve geçici kabul tutanaklarındaki bilgilerle uyumluluğu dağıtım şirketlerince onaylanarak, Bildirim Talimatına uygun olarak Kuruma sunulur.

(6) Kurul tarafından onaylanmış yatırım planı çerçevesinde dağıtım şirketi tarafından bir önceki yılın projelerine ait gerçekleşen harcama tutarı yatırım karakteristiği bazında Bildirim Talimatına uygun olarak Kuruma bildirilir.

(7) Yıllar itibarıyla kullanıma hazır hale gelen yatırımlara ilişkin varlıkların asgari düzeyde; konum bilgisi, kullanılmaya başlanma tarihi, geçici kabul tarihi, cinsi ve miktarı, yatırım projesinin adı, Kuruma raporlandığı yılı, kodunu içeren bilgiler, Coğrafi Bilgi Sisteminde izleyen yılın Mart ayı sonuna kadar Kurumun erişimine sunulacak şekilde güncellenir. Coğrafi Bilgi Sisteminde dağıtım tesisinde yapılan değişiklikler izlenebilir olmalıdır.

(8) Yatırım harcamaları, Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında her bir yatırım projesi için, en az yatırım proje kodu ve ismi yer alacak şekilde takip edilir. Birden fazla yatırım projesinin tek bir grup olarak ihale edilmesi durumunda, gruptaki her bir yatırım projesi ile ilgili harcamalar, Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabında ayrı olarak takip edilir. Geçici kabulü yapılan projelere ilişkin harcamalar, Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabındaki kırılım ile aynı olacak şekilde Özel Maliyetler hesabına aktarılır.

(9) Dağıtım şirketleri, tarife uygulama döneminin her bir yılında lisans bölgesinde yer alan il ve ilçeler ile beldelerde yapmayı planladığı yatırım projelerini şirket internet sitesinin ana sayfasında yılbaşında ilan eder.

ALTINCI BÖLÜM

Varlık Satış ve Bağlantı Gelirleri

Varlık satış gelirleri

MADDE 16 - (1) Kabul edilen net yatırım harcaması hesaplamasında dikkate alınacak varlık satış gelirleri Tebliğ uyarınca dikkate alınır.

Bağlantı gelirleri

MADDE 17 - (1) Elektrik Piyasasında Bağlantı Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında hesaplanan bağlantı gelirleri, kabul edilen net yatırım harcaması hesaplamasında dikkate alınır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yatırımlara ilişkin Kuruma yapılacak bildirimler

MADDE 18 – (1) Bu Usul ve Esaslar uyarınca yapılacak olan tüm bildirimler Bildirim Talimatına uygun olarak yapılır.

Yürürlükten kaldırılan düzenlemeler

MADDE 19 - (1) 28 Kasım 2015 tarihli ve 29546 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarına İlişkin Usul Ve Esaslar yürürlükten kaldırılmıştır.

2016-2020 tarife uygulama dönemine ilişkin uygulamalar

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) 2016-2020 tarife uygulama dönemi onaylı yatırım planı kapsamında olan ve 31/12/2020 tarihine kadar tamamlanamayan yatırım projeleri için 28 Kasım 2015 tarihli ve 29546 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarına İlişkin Usul Ve Esaslar'ın hükümleri uygulanır. Ancak, Dağıtım Sistemi Yatırım Uygulama Dönemi İçerisinde Bitirilemeyen Projeler Bildiriminde yer alan yatırım projeleri için, bu maddede belirtilen Usul ve Esaslar'ın kesin hesap farkına ilişkin hükümleri uygulanmaz.

(2) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi, Dağıtım Sistemi Yatırım Uygulama Dönemi İçerisinde Bitirilemeyen Projeler Bildiriminde yer alan yatırım projeleri için de uygulanır.

Yürürlük

MADDE 20 - (1) Bu Usul ve Esaslar 1/1/2021 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 - (1) Bu Usul ve Esaslarda yer alan hükümleri Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.